

[Statsministeren.]

Det kunne derfor ikke undgås, at den danske eksport, ikke mindst eksporten af industrivarer, efterhånden måtte mærke denne almindelige afmatning i efterspørgslen. I løbet af 1974 blev stigningen i de eksporterede mængder af industrivarer svagere, og i den sidste del af 1974 har der været en klar, om end begrænset, nedgang i de eksporterede mængder. Industrieksporten er i de senere år mængdemæssigt steget med 8-10 pct. om året. Denne fortsatte stigning har været af afgørende betydning ikke alene for betalingsbalancen, men også for beskæftigelsen inden for industrien.

Når nedgangen i beskæftigelsen er blevet så kraftig her i landet, skyldes det imidlertid, at indenlandske årsager også har spillet ind. Omtrent samtidig med at den internationale depression udviklede sig, skete der et drastisk fald i påbegyndelserne af nyt boligbyggeri, som siden har ligget på et meget lavt niveau i forhold til kapaciteten, arbejdsmængden og behovet. Vi må skønne, at aktiviteten inden for boligbyggeriet i 1974 har været ca. 25 pct. lavere end i 1973. De lave påbegyndelser i 1974 og i begyndelsen af 1975 giver derfor grund til at befrygte en yderligere nedgang på måske 30 pct. eller mere i 1975. Det er vel næsten overflødigt at understrege, at denne nedgang i boligbyggeriet ikke alene rammer byggepladserne, den har følgevirkninger ud i vide dele af dansk industri.

Det kan ikke undre, at denne udvikling i eksporten og i boligbyggeriet har skabt en stemning af usikkerhed i erhvervslivet. Det indvirker selvsagt på dispositionerne, ikke mindst for så vidt angår lagrene og investeringerne i bygninger og anlæg.

I 1974 har investeringsaktiviteten været vigende. Det er derfor afgørende, at udviklingen vendes, ellers er der risiko for yderligere fald i investeringerne i 1975.

Det var af helt afgørende betydning, at der blev truffet foranstaltninger, som kunne fjerne de indenlandske årsager til arbejdsløsheden og i videst muligt omfang bryde den depressive stemning i erhvervslivet. I lande med et mere eller mindre liberalt økonomisk system må man konstatere, at en samfundsindsats er absolut nødvendig. Sidste sommer og efterår foreholdt vi gang på

gang den daværende regering, hvor vigtigt det var, at sådanne foranstaltninger blev sat ind på et tidligt tidspunkt, men vore opfordringer til regeringen gav ikke tilstrækkelige resultater. Det har efter vores opfattelse været medvirkende til, at vi gennem de fire første måneder af dette år har haft en ledighed på i gennemsnit ca. 110.000 forsikrede eller en ledighedsprocent på ca. 12, og dette til trods for at vi har haft den mildeste vinter i mands minde.

Der er truffet foranstaltninger, afgørende foranstaltninger, til imødegåelse af arbejdsløsheden, efter at den socialdemokratiske regering er trådt til, men de har næppe kunnet nå at virke endnu i midten af maj, da vi fortsat måtte registrere så høj en ledighed som 94.000 forsikrede eller 10,4 pct. Den betydelige ledighed er jævnt fordelt over landet. Med den betydning, udviklingen i boligbyggeriet har haft, kan det ikke undre, at ledigheden er særlig høj blandt for det første de faglærte arbejdere i byggefagene, hvor ledighedsprocenten er på 14,4 — det var den 14. maj — men i høj grad også hos specialarbejderne, som er stærkt påvirket af byggeriet, hvor ledighedsprocenten var 12,8 på samme tidspunkt. Men alle fagområder — det må erkendes — måtte konstatere en meget betydelig stigning i arbejdsløsheden.

Det er regeringens opfattelse, at der i de sidste par måneder er sket så væsentlige ændringer i den økonomiske politik, at de kommende måneder skulle markere en vending i udviklingen. Lad mig først pege på en række helt generelle foranstaltninger.

Den finanslov, som blev vedtaget i slutningen af marts, indebærer en betydelig lempelse af finanspolitikken i 1975-76 i forhold til året før. Diskontoen er blevet nedsat fra 10 til 8 pct. Bankernes og sparekassernes udlånsloft er blevet forhøjet, og Nationalbankdirektøren har ladet forstå, at Nationalbanken ville se mildere på egentlige forbrugslån, end man hidtil har gjort.

Endelig tillægger regeringen det afgørende betydning, at det er lykkedes at undgå en langvarig arbejdskonflikt, som kunne være af ødelæggende omfang, og at de forlængede overenskomster sikrer en omkostningsstigning, der er væsentlig svagere end i de senere år.